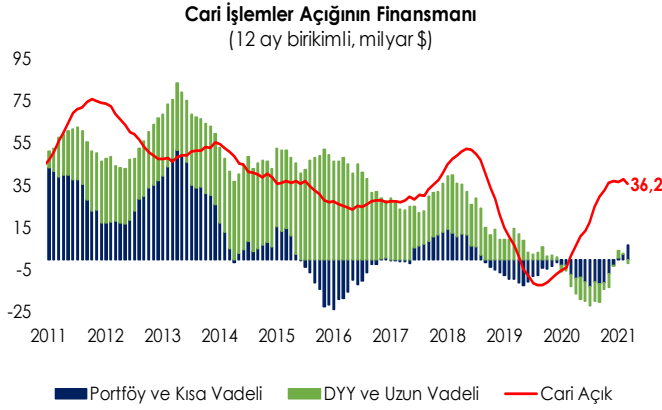


### Cari Açık 36.2 Milyar Dolara Geriledi

Cari denge Mart ayında 3.3 milyar dolar açık verdi. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde açık 5.4 milyar dolar düzeyindeydi. Böylece bir önceki ay 38.3 milyar dolar olan 12 aylık birikimli cari açık 36.2 milyar dolara geriledi.

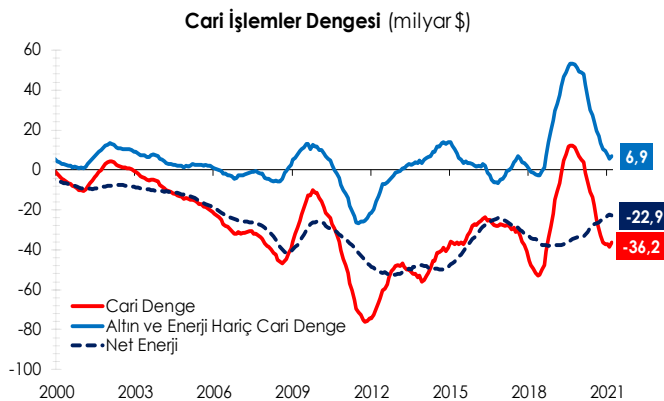


2020 yılı Mart ayında 4.3 milyar dolar açık veren mal dengesinin bu yılın aynı döneminde 2.9 milyar dolar açık vermesi ve 1.5 milyar dolar düzeyinde olan net altın ithalatının 0.3 milyar dolara inmesi cari açığın gerilemesinde belirleyici oldu.

12 aylık birikimli net parasal olmayan altın kaynaklı açık 21.4 milyardan 20.1 milyara gerilerken, net enerji ithalatı kaynaklı açık ise 22.4 milyardan 22.9 milyara yükseldi.

Böylece altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı yıllıkta bir önceki aya göre 1.3 milyar dolar artarak 6.8 milyar dolar fazlaya yükseldi.

Cari dengenin finansman kalemlerine baktığımızda bir önceki yılın Mart ayında 0.8 milyar dolar düzeyinde olan doğrudan yatırımlar kaynaklı giriş



0.4 milyar dolara, 12 aylık birikimli olarak 3.9 milyar dolara geriledi.

Portföy yatırımları kaynaklı 5.7 milyar dolar çıkış olurken bunun 1.0 milyar doları hisse senetlerinden, 4.8 milyar doları ise DİBS'lerden gerçekleşti. DİBS çıkışının 3.6 milyar doları Eurobond ödemesinden kaynaklanırken, bankacılık sektörü borçlanma araçlarından da 0.2 milyar dolarlık çıkış olduğu görülüyor.

Geçtiğimiz yılın Mart ayında diğer yatırımlar kalemi kaynaklı 2.4 milyar dolar çıkış olurken, bu yıl 0.9 milyar dolar giriş gerçekleşti. Detayda efektif ve mevduat kaynaklı 1.7 milyar dolar çıkış olmasına karşılık ticari krediler kaynaklı 2.2 milyar giriş olduğunu görmekteyiz. Borç çevirme oranı ise yıllıkta bankalarda yüzde 85.9'a, özel sektörde yüzde 84.4'e yükseldi.

Sonuç olarak Mart ayında 0.4 milyar dolar doğrudan yatırım, 0.9 milyar dolar diğer yatırım kaynaklı girişe karşılık 5.7 milyar dolar portföy çıkışı sonucunda nette 4.4 milyar dolarlık çıkış gerçekleşmiştir. Net hata kaynaklı 1.6 milyar dolarlık giriş dikkate alındığında çıkış 2.8 milyar dolara gerilemektedir. Cari dengenin 3.3 milyar dolar açık vermesi neticesinde toplam 6.1 milyar dolarlık açık Merkez Bankası rezervlerinden kapatılmıştır. Yılık bazda ise Merkez Bankası rezervlerindeki azalış ise 17.0 milyar dolar düzeyindedir.

Ticaret Bakanlığı'nın yayımladığı geçici verilere göre Nisan ayında dış ticaret açığının yüzde 31.9 oranında azalarak 3.1 milyar dolara gerilediğini gördük.

Bu veriden hareketle Nisan'da cari işlemler dengesinin 1.6 milyar dolar düzeyinde açık vereceğini düşünüyoruz. Bu durumda yıllık bazda cari açığın azalarak 32.5 milyar dolara kadar gerilediğini görebiliriz.

İç talebin seyri ve petrol fiyatlarındaki yükseliş ise açık üzerinde yukarı yönlü risk oluşturmaya devam ediyor. Salgın ve aşılamağa bağlı olarak hizmet dengesinin seyri cari açıktaki iyileşmede belirleyici olacak.

\* Bu dokümanda yer alan değerlendirmeler bilgilendirme amaçlı olup Cumhuriyet Halk Partisi yetkili kurullarından onaylanmış bağlayıcı politika metinleri değildir.

## Ödemeler Dengesi İstatistikleri

### Tanımlar

**Ödemeler Dengesi:** Geniş anlamıyla, bir ekonomide Genel Hükümet, Merkez Bankası, bankalar, diğer sektörler vb. yurt içi yerleşiklerin diğer ekonomilerde yerleşik kişiler (yurt dışında yerleşikler) ile belli bir dönem içinde yapmış oldukları mal, hizmet, gelir, finansal varlık ve yükümlülükler ile ilgili ekonomik işlemlerin sistematik kayıtlarını elde etmek üzere hazırlanan istatistiksel bir rapordur.

**Cari İşlemler Hesabı:** Mal ve hizmet ticareti ile birincil ve ikincil gelir hesaplarını kapsamaktadır. Cari işlemler hesabında, gelirlerin giderleri aştığı, yani, farkın artı olduğu durum cari işlemler fazlası olarak adlandırılırken; giderlerin gelirleri aştığı, yani, farkın eksi olduğu durum ise cari işlemler açığı olarak adlandırılmaktadır.

**Birincil Gelir Hesabı:** Emek, finansal ya da doğal bir kaynak sağlanması karşılığında elde edilen gelirler ile ödenen tutarları göstermekte olup, çalışanların ücretleri ile doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlara ilişkin yatırım geliri ve giderlerini içermektedir.

**İkincil Gelir Hesabı:** Yurt içinde (yurt dışında) yerleşik bir birim tarafından yurt dışında (yurt içinde) yerleşik bir birime karşılıksız olarak mal ya da hizmet gibi reel bir kaynak ya da finansal bir varlık sağlanması şeklinde tanımlanan transferleri içermektedir.

**Sermaye Hesabı:** Üretilmeyen ve finansal olmayan varlıkların edinimi ve elden çıkarılması ile sermaye transferleri yoluyla oluşan akımları içermektedir.

**Finans Hesabı:** Merkez Bankası, Genel Hükümet, bankalar ve diğer sektörler (diğer finansal kuruluşlar ve finansal olmayan kuruluşlar, hane halkları ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar) tarafından gerçekleştirilen kısa ve uzun vadeli uluslararası sermaye akımlarının kaydedildiği bir hesap olup, temel olarak, bir ülkenin dış finansal varlıkları ve yükümlülüklerindeki değişimler ile bu değişimlerin karşılıklı kayıtlarını içermektedir.

**Doğrudan Yatırım:** Yatırımcının yerleştiği olduğu ekonomi dışındaki bir ekonomide bir işletmenin yönetimini kontrol ettiği veya yönetiminde söz sahibi olduğu uzun vadeli bir yatırım şeklidir. Doğrudan yatırımda, yatırımcının işletmenin sermayesinde % 10 ya da daha fazla paya / oy hakkına sahip olması veya yönetimde söz sahibi olması esastır.

**Portföy Yatırımları:** Menkul değerlere yapılan yatırımlar olarak tanımlanabilecek portföy yatırımları, genellikle hisse senetleri ile kamu ya da özel kuruluşlarca ihraç edilen bono ve tahvil şeklindeki borç senetlerini ve diğer para piyasası araçlarını içermektedir.

**Diğer Yatırımlar:** Doğrudan yatırım, portföy yatırımları ve rezerv varlıklar dışında kalan tüm finansal hareketler bu bölümde yer almaktadır.

**Rezerv Varlıklar:** Parasal Altın, Özel Çekme Hakları (SDR), Uluslararası Para Fonu Nezdindeki Rezerv Opsiyonu ve Diğer Rezerv Varlıklar kalemlerini içermektedir.